

КОМБИНИРАНА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПОЛИЦА
“ВСИЧКИ РИСКОВЕ: ИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ И ПРЕКЪСВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА”

№ 2200190100P000298

На основание платена застрахователна премия **ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО “БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП”**, наричано по-долу **Застраховател**, приема да обезцети застрахования, съгласно условията на тази полица в рамките на застрахователния срок и лимита на отговорност.

Тези общи условия, предложението за сключване на застраховка и спецификацията представляват един договор, и всяка дума или израз, които са носители на конкретен смисъл и се срещат в общите условия, предложението за сключване застраховка и спецификацията, носят този конкретен смисъл навсякъде, където се появяват.

София, ... 2019 г.

За ЗАСТРАХОВАНИЯ:

За ЗАСТРАХОВАТЕЛЯ:

БУЛСТРАД
ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП

20.06.2019, 01.33.30

ОБЩИ УСЛОВИЯ НА ЗАСТРАХОВКА**"ВСИЧКИ РИСКОВЕ: ИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ И ПРЕКЪСВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА"****ЧАСТ А. ИМУЩЕСТВЕНО ЗАСТРАХОВАНЕ****1. Застраховани рискове:****1.1. Пожар (Flexa покритие):****1.1.1. Пожар****1.1.2. Мълния (пряко попадение)****1.1.3. Експлозия****1.1.4. Падане на самолет**

1.1.1. Пожар; Пожарът е огън, който се разпространява без чужда намеса и има увреждащо въздействие

1.1.2. Мълния; удар от мълния представлява непосредственото електрическо или топлинно въздействие на мълния върху имущество;

1.1.3. Експлозия; експлозия е внезапно протичащо проявление на сила в резултат на разширението на газове или пари.

Експлозия на контейнер (котел, тръбопроводи и т.н.) ще подлежи на обезщетяване, единствено, ако стените на контейнера са разкъсани до такава степен, при която настъпва внезапно изравняване на налягането вътре и извън контейнера.

Експлозия, възникнала във вътрешността на контейнер в резултат на химическа реакция, се счита за експлозия дори когато стените на контейнера не са разкъсани.

1.1.4. Падане на самолет; Падане на самолет означава падането или сблъсъка на въздухоплавателни средства или космически летателни апарати, техните части или товар.

Застрахователното покритие ще се отнася за имуществени вреди, причинени съгласно точки 1.1.1 до 1.1.4 и

☒ предизвикани от непосредственото въздействие на застраховани рискове /застрахователно събитие/;

☒ възникващи като неизбежно следствие от застрахователно събитие,

☒ които в случай на застрахователно събитие са причинени от действия, свързани с гасене, събаряне или разчистване;

☒ предизвикани от необяснимо изчезване по време на застрахователно събитие.

Съгласно условията на настоящия раздел на обезщетяване не подлежат:

1. Щети на имущество, причинени от въздействието на огън, топлина или дим по време на производствена дейност, на които е изложено при използване по предназначение.

2. Щети на имущество, попаднало или хвърлено в огън, свързан с производствена дейност.

3. Обгаряне.

4. Щети на електрически инсталации в резултат на електрическа енергия (напр. увеличаване на силата на тока, свръхнапрежение, грешка в изолацията, късо съединение, заземяване, дефект на контакт, отказ на съоръжения за безопасност, измервателни и регулиращи уреди, ел. дъга, претоварване).

Подобни имуществени вреди не подлежат на обезщетяване дори ако светлинни, топлинни или експлозивни явления възникнат междувременно.

5. Щети на електрически инсталации в резултат на свръхнапрежение или индукция, вследствие на мълния или атмосферен разряд (непряко попадение на мълния).

6. Щети в резултат на механични експлоатационни въздействия и щети на двигатели с вътрешно горене вследствие на експлозии в горивната камера.

7. Щети от снаряди на огнестрелни оръжия.

8. Щети в резултат на налягане, по-ниско от атмосферното (имплозия).

9. Щети, дължащи се пряко или косвено на военни действия от всякакъв вид, с или без обявяване на война, вкл. всякакъв акт на насилие от страна на държавни органи и всякакъв акт на насилие от страна на политически и терористични организации.

☒ Граждански въстания, гражданска война, революция, бунт, метеж, въстание.

☒ Всички мерки предприети от военните или официални власти, свързани с гореспоменатите събития.

☒ Земетресение или други извънредни природни събития или феномени.

☒ Ядрена енергия, радиоактивни изотопи или йонизиращо лъчение.

За точки от 1. до 8. е валидно следното: Ако такива щети доведат до пожар или експлозия, възникналите в резултат на тях загуби са застраховани.

За точки 2., 3., 4., 6., 7. и 8. е валидно следното: Такива щети са застраховани, ако настъпят като неизбежно следствие на застрахователно събитие.

Разширения на покритието - доколкото същото е договорено и отбелязано в полицата.

☒ **Непряко попадение на мълния**

Непряко попадение на мълния представлява свръхнапрежение или индукция, причинено от удар от мълния върху електрическо оборудване и инсталации.

Това разширение на застрахователното покритие по т. 1.1.2.(мълния) е приложимо до специално договорения лимит на база първи риск, при прилагане на договореното самоучастие. Не са застраховани щети по електронни системи или оборудване за съхраняване на данни, за изчисления или контрол, щети от вътрешно или външно изхабяване на материала или поради неподходяща поддръжка, щети от свръхнапрежение, причинено от индукция, вследствие на колебания в напрежението на захранващата мрежа или на други атмосферни разряди.

☒ **Експлозия, предизвикана от експлозивни материали**

Покритието се разширява за експлозии, предизвикани от експлозивни материали по смисъла на т. 1.1.3

☒ Изтичане на разтопен материал /вещество/

В разширение към т. 1.1.1. покритието се прилага за вреди на застраховано имущество, възникнали от изтичане на горещи разтопени маси от предвидените за целта резервоари или тръбопроводи, но без възникване на пожар.

Щети на самите резервоари и тръбопроводи ще се обезщетяват, с изключение на щети на вътрешността на съда и на мястото на изтичане /пробива/. Застрахователят няма да обезщети щети на самия разтопен материал.

Застрахованият трябва да поеме за своя сметка договореното самоучастие. Разходи за нагриване, подгриване, снижаване на температурата и подобни разходи не се обезщетяват.

☒ Въжени линии и седалкови лифтове; Щети на въжената линия от удар от мълния

Щети от удар от мълния по въжето подлежат на обезщетяване само ако въжето е повредено от мълния дотолкова, че е станало неизползваемо по смисъла на съответните разпоредби за експлоатация. Всички щети, които възникват с течение на времето в резултат на постоянни разряди на атмосферно електричество, се считат за експлоатационни щети и са изключени от застраховката.

☒ Щети от пожар на сушилни и други отоплителни инсталации

Щети от пожар на сушилни и други отоплителни инсталации и тяхното съдържание се обезщетяват и тогава, когато пожарът избухне вътре в самите инсталации.

☒ Инсталации за опушване

Камерата за опушване (апарат за опушване) и нейното съдържание са застраховани срещу щети от пожар, който е свързан с експлоатацията на камерата по предназначение.

Камерата за опушване трябва да е изработена съобразно изискванията на съответните органи, така че предметите за опушване да не се възпламеняват от огъня за опушване, дори при падане.

☒ Радиоактивни изотопи

Покритието се прилага по отношение на щети на застраховано имущество в резултат на радиоактивно замърсяване, което е възникнало вследствие на застрахователно събитие на застрахования обект, причинено от радиоактивни изотопи.

Допълнителни рискове, включени в покритието, в случай че са упоменати в полицата.

Следните рискове или групи от рискове са добавящи към застраховка Пожар и се считат за юридически самостоятелни застрахователни договори, които могат да бъдат прекратени поотделно в случай на загуба, без при това да бъде засегната основната полица срещу Пожар и/или други покрити рискове.

Застрахователят както и Застрахования имат право да прекратят застраховката в случай на загуба.

Прекратяването е законно допустимо най-късно в срок от един месец след постигане на договореност за размера на обезщетението. Застрахователят трябва да спази едномесечния срок за прекратяване. Застрахованият не може да прекрати договора по-късно от края на годината на застраховката.

1.2. Посочени (назовани) рискове

1.2.1. Граждански вълнения, злоумишлени действия, стачка, локаут.

Двете страни по договора имат право да прекратят писмено тази група рискове по всяко време. В този случай застраховката се счита за прекратена една седмица след получаването на уведомлението за прекратяване.

☒ **Граждански вълнения**

Обезщетяват се вреди в резултат на прояви на насилие, пряко свързани с граждански вълнения.

За граждански вълнения се счита ситуация, при която част от гражданското население, което е достатъчно на брой, започне да действа по начин, който нарушава обществения мир и ред, като прилага насилие спрямо други хора или имущество.

Незастраховано имущество

Монтажни работи, монтажено оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване на необитаеми сгради (освен, ако вредите не са в резултат на пожар или експлозия, в пряка връзка с граждански вълнения).

☒ **Злоумишлено действие**

Всяко умишлено увреждане или унищожаване на застраховано имущество се счита за злоумишлено действие.

Не са застраховани щети

☒ В резултат на грабеж, кражба чрез взлом и вандализъм, свързан с взломна кражба - с изключение на щети на застраховани сгради, които не са покрити от т. 1.2.10.;

или

☒ които са причинени от Застрахования или негови служители или външен персонал, нает за дейността, или обитатели или наематели на застрахованите сгради

Незастраховано имущество:

☒ Монтажни работи, монтажено оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване на необитаеми сгради.

☒ **Стачка, локаут на работници**

За "стачка" се счита планирано прекъсване на дейността извършено от пропорционално голям брой служители, насочено към постигането на определена цел.

За "локаут на работници" се счита планиран локаут на пропорционално голям брой служители, насочен към постигането на определена цел.

Обезщетяват се вреди, причинени от действия на служители, участващи в стачка или локаут във връзка със стачка или оказване на съпротива при локаут.

Незастраховано имущество:

☒ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване на необитаеми сгради, вещи на служителите /работниците/ от предприятието.

1.2.2. Удар от превозно средство, дим, свръхзвукова ударна вълна.

Всяко унищожаване или увреждане на застрахованото имущество, причинено пряко от релсово или сухопътно превозно средство, се счита за щета в резултат на удар от превозно средство.

Не са застраховани щети

☒ които са причинени от превозни средства, при които водач е застрахованата страна, обитателите или наемателите на застрахованата сграда или техните служители; щети на алеи, пътища и мостове.

Незастраховано имущество:

☒ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид.

☒ Всяко унищожаване или увреждане на застраховано имущество, причинено пряко от дим, който е отделен внезапно и в разрез с нормалния експлоатационен режим от инсталации за горене, отопление, готвене, сушене или други системи за нагряване, намиращи се на застрахования обект, се счита за щети от дим.

Не са застраховани щети,

☒ които възникват от постоянното въздействие на дим.

Незастраховано имущество:

☒ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид.

☒ Щета от ударна свръхзвукова вълна е покрита, ако въздухоплавателно средство е преминало скоростта на звука и предизвиканата вследствие на това ударна вълна е оказала пряко въздействие върху застраховано имущество.

Незастраховано имущество:

☒ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид.

1.2.3. Теч от спринклерна инсталация

Щета в резултат на непредвиден теч на вода или течности на водна основа от спринклерна инсталация или гасител с пяна, инсталирани на застрахования обект се счита за теч от спринклерна инсталация.

Към спринклерната/пожарогасителната инсталация принадлежат водоизточници, водоснабдителните тръби, предпазните вентили, тръбите и дюзите на инсталацията, заедно с принадлежащите към тях арматури, които служат изключително и само за експлоатацията на спринклерната система.

☒ Покритието се прилага само по отношение на спринклерни системи, които са одобрени от местните (официални) органи и се преглеждат периодически от квалифициран технически персонал.

Не са застраховани щети,

☒ по самата инсталация за гасене;

☒ предизвикани от проби на налягането и при извършването на оглед, проверки и работи по поддръжката;

☒ в резултат на промени или ремонтни работи по сградата или пожарогасителната инсталация;

☒ предизвикани от изгниване или плесен.

Незастраховано имущество:

☒ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид.

1.2.4. Теч от водопроводни инсталации

Щета от водопроводна инсталация ще се счита пряката последица от изтичане на вода от водопреносни тръби, арматури и съоръжения.

Застраховани са също и щети, които:

☒ настъпват като неизбежно следствие от такава загуба;

☒ настъпват поради необяснимо изчезване при загуба

Покритието за сгради, включва също и следните загуби:

☒ щети при измръзване на тръби, фитинги или свързаните инсталации;

☒ щети при авария на водопреносни тръби и уплътнения;

☒ щети извън застрахованата сграда от измръзване и спукване на водоснабдителни и отточни тръби до 10 м, от сградата се считат за застраховани, доколкото същите обслужват сградата и се намират на застрахования обект.

Застраховката покрива и следните разходи:

☒ Разходи за размразяване;

☒ Разходи за установяване на загубата, т.е. разходи за локализиране мястото на щетата, включително вредите, причинени от нея;

☒ Разходи за отстраняване на запушвания по водоснабдителните и отточните тръби в сградата и извън нея, в рамките на застрахования обект.

Не се считат за застраховани, дори и като неизбежно следствие от щета:

☒ Щети възникнали преди началото на застрахователното покритие, които са се проявили едва след началото на застрахователното покритие;

☒ Вреди от спукване върху фитинги и свързващи съоръжения;

☒ Вреди, предизвикани от повишена влажност на въздуха.

☒ Вреди върху инсталации, които отвеждат изключително дъждовна вода;

- ☑ Вреди от спринклерни системи;
- ☑ Вреди от изтичане на вода от плувни басейни;
- ☑ Вреди върху намиращи се под земното равнище стоки, които не се съхраняват на разстояние най-малко 12 сантиметра от пода;
- ☑ Загуба на вода, загуба на наем или други косвени вреди;
- ☑ Вреди от подпочвени води, дъждовна вода или причинено от тях противоналягане;
- ☑ Вреди от изгниване на дърво или образуване на плесен
- ☑ Вреди от пожар, удар на мълния, експлозия или падане на самолет.

Незастраховано имущество:

- ☑ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид.

1.2.5. Буря, Градушка

За **буря** се счита предизвикано от метеорологичните условия движение на въздушните маси, чиято скорост на застрахования обект надвишава 60 км/ч. За установяването на скоростта на въздушните маси е меродавна информацията от Централния Институт по метеорология и хидрология.

За **градушка** се счита предизвикан от метеорологичните условия валеж под формата на ледени зърна.

- ☑ Покритието се прилага за щети, предизвикани от буря или градушка.
- ☑ Обезщетяват се и вреди, причинени от паднали в резултат на буря предмети върху застрахованото имущество.

Покритието не е валидно по отношение на:

- ☑ Сгради в строеж и върху имуществото в тях, докато покривът не е изцяло завършен или е напълно уплътнен или докато всички врати и прозорци не са поставени и затворени;
- ☑ имущество, което се намира на открито или е поставено от външната страна на сградата, като напр. рекламни табели, антени съоръжения, стълбове, сенници, ел. проводници, осветителни тела и др. подобни;
- ☑ сгради, незатворени от всички страни, будки, бараки за строителните работници, палатки, надуваеми халета, както и по намиращото се в тях имущество;
- ☑ Навеси, естради, ограждения и оранжерии, остъклявания от всякакъв тип, вкл. стъклен куполи;
- ☑ Вреди, възникнали в резултат на лошо техническо състояние или лоша поддръжка на сгради или части, които са били разхлабени или още не са били свързани здраво по време на реконструкцията.

1.2.6. Натиск от сняг, срутване на скални маси, свличане на земни маси

За **натиск от сняг** се счита пряко силово въздействие от страна на натрупал се по естествен начин, намиращи се в покой снежни или ледени маси върху застраховано имущество.

За **срутване на скални маси** се счита природно обусловеното откъсване и сриване на скална маса на обекта.

За **свличане на земни маси** се счита природно обусловеното движение на пръст и скална маса по намираща се под повърхността плоскост на плъзгане.

Незастраховано имущество:

- ☑ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид, включително стъклен куполи.

1.2.7. Наводнение, покачване на нивото на водата на естествени водни басейни

Наводнението представлява събирането на значителни количества вода в следствие на извънредно силни валежи, надвишаваща капацитета на местната канализационна система или нямащи възможност да се оттичат.

Покачване на нивото на водата на естествени водни басейни представлява повишено ниво на реки или езера, причинено от извънредно силни валежи, топене на сняг или буря.

Незастраховано имущество:

- ☑ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид.

Покритието няма да се прилага по отношение на

- ☑ Имущество, разположено на обекти, които са понесли загуба от подобно събитие през последните 10 години (считано от датата на щетата), освен, ако не е направена друга специална уговорка за съответния рисков обект.

1.2.8. Земетресение

Земетресението представлява природно обусловено движение на земните пластове, предизвикано от геофизични процеси във вътрешността на земята

Застрахователят изплаща обезщетение за застраховано имущество, което е разрушено или увредено в резултат на прякото въздействие на земетресение,

- ☑ пожар или експлозия, за които доказано, че са неизбежно следствие от такова събитие
- ☑ части от сграда или други предмети, които са попаднали в застраховано имущество в резултат на сеизмичен тряс.

Случай на земетресение се признава, ако застрахованият докаже,

- ☑ че природно обусловеното движение на земните пластове е увредило сгради, които са били в добро техническо състояние или предмети с подобна устойчивост, в близост до застрахования обект

или

- ☑ че поради доброто състояние на застрахованото имущество щетата може да е възникнала само вследствие на земетресение.

Незастраховано имущество:

- ☑ Монтажни работи, монтажно оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време

на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид.

1.2.9. Счупване на стъкло

Счупване на стъкло е строшаване на застрахованото стъкло.

Покритието няма да се прилага по отношение на:

☒ Щети вследствие на граждански вълнения, злоумишлено увреждане, стачка или локаут на работници.

Незастраховано имущество:

☒ Вътрешно остъкляване, единични стъкла с размер над 9 квадратни метра.

1.2.10 Кражба чрез взлом, вкл. вандализъм и грабеж

За **кражба чрез взлом** се счита влизането на нарушителя в застрахованите помещения посредством разбиване на врати, прозорци или други части на сградата;

☒ чрез преодоляване на препятствия, преминавайки през отвори, които не са предназначени за вход;

☒ чрез промъкване и изнасяне на застраховано имущество от заключено помещение или сграда;

☒ чрез отваряне на брави с инструменти или подправени ключове (подправени ключове са неправомерно изработени ключове)

☒ с помощта на оригиналните ключове, които извършителят си е присвоил, извършвайки кражба чрез взлом в друга сграда или помещение, различни от застрахованите или посредством грабеж.

За **грабеж** се счита отнемането или принудителното предоставяне на имущество при употреба или заплахата за употреба на сила срещу лица;

☒ чрез проникване в заключени помещения по начин описан по-горе, по време когато в тях има хора.

Кражба чрез взлом от заключено хранилище е налице, когато извършителят

☒ прониква в застрахованите помещения като разбива или отваря хранилището посредством инструменти или подправени ключове;

☒ отвори хранилище с помощта на оригинални ключове, които е придобил чрез кражба с взлом от друго също така обезопасено хранилище.

☒ разбива заключено хранилище или го отваря посредством инструменти или подправени ключове когато в него има хора.

Вандализъм (злоумишлено увреждане на имущество)

Ще се обезщетяват вреди, настъпили в застрахованите помещения в резултат от вандализъм (злоумишлено увреждане на имущество), след като извършителят е проникнал в застрахованите помещения по смисъла на дефинициите за кражба с взлом.

Незастраховани щети

☒ Не са застраховани, дори и като неизбежно следствие на застрахователно събитие:

☒ Кражба или необяснимо изчезване на имущество, без да е налице кражба чрез взлом, съобразно дефиницията на това престъпление;

☒ Щета от изнасяне /кражба/ на стоки или пари в брой от автомати чрез използване на фалшиви монети или монети с неточна стойност, фалшиви карти и др. подобни.

☒ Щети в резултат на умишлени действия на застрахованото лице или на лица, живеещи с него в едно домакинство;

☒ Щети, в резултат на умишлени действия от лица, които са наети от Застрахования и имат достъп до застрахования обект, освен, ако кражбата чрез взлом е извършена по време, когато застрахованите помещения са заключени и за кражбата чрез взлом не са използвани от извършителя нито оригинални ключове, нито дубликати, изготвени от тях;

☒ Щети от пожар, експлозия или изтичане на вода от водопровод.

☒ Щети, предизвикани от употребата на експлозиви при кражба с взлом обаче са застраховани;

Незастраховано имущество:

☒ Монтажни работи, монтажното оборудване, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения, стоки по време на превоз, регистрирани МПС,

☒ автомати за продажби на дребно /вендинг машини/, автомати за автоматична обмяна или разваляне на пари, включително тяхното съдържание.

☒ Лично имущество, намиращо се извън обекта на застраховката.

1.2.10.1. В случай на специална договореност се предоставя покритие за

☒ отварянето на хранилища с оригинални ключове, ако извършителят се е сдобил с тях чрез кражба чрез взлом в други помещения, различни от застрахованите или чрез грабеж;

Ако е специално договорено, застрахователното покритие ще се прилага за следното:

1.2.10.1. Грабеж на застрахования обект

Вреди в резултат на грабеж (с изключение на грабеж по време на превоз) се обезщетяват до застрахования лимит, ако са изпълнени следните изисквания:

Грабежът трябва да е извършен в застрахованите помещения (на местопрестъплението).

☒ употребата или заплахата за употреба на сила трябва да е била насочена към застрахования, неговите служители или срещу други лица, присъстващи на местопрестъплението,

☒ Имуществото, което извършителят отнема или което той принуждава да му бъде предоставено от други лица, трябва да се намира на местопрестъплението по време на неговото извършване.

Доколкото за това не съществува друга застраховка, имуществени щети (вкл. необходими разходи за разчистване и др.), възникнали на местопрестъплението или причинени на ограбените лица също са застраховани в рамките на договорения лимит.

Застрахователното покритие се предоставя на база "първи риск".

1.2.10.3. Грабеж по време на превоз

Покритието предоставено извън застрахования обект съгласно Част А, т. 4.2. няма да се прилага.

Щети в резултат на грабеж по време на превоз са застраховани до размера на договорения лимит, ако са изпълнени следните изисквания:

Грабежът трябва да се е извършен на пътна мрежа на територията на Република България;

☒ за съседни на Република България държави съществува допълнително застрахователно покритие, ако мястото на предаване и приемане на съответния превоз се намира в Република България и отклонението от маршрута на превоза през чужди страни дава възможност за по-бързото му извършване;

Употребата или заплахата за употреба на сила трябва да е била насочена срещу Застрахования, или пратеници или придружаващи лица по време на изпълнение на възложения им превоз.

Грабежът е застрахован също, ако:

☒ Упълномощените пратеници или придружаващи лица изпълняват задължението си за оказване на помощ на пострадало лице, с изключение на случаите, когато това е неоправдано поради опасността от смърт или сериозно нараняване за самите тях или са засегнати други важни интереси;

☒ упълномощените пратеници или придружаващи лица стават недееспособни вследствие на злополука придружена от телесно увреждане;

☒ на превозното средство възниква пожар, и респективно превозваните стоки са повредени или унищожени от пожар, удар от мълния или експлозия.

Застрахователната защита започва с редовното /надлежно/ приемане на стоката и приключва с редовното /надлежно/ предаване на стоката.

Пратеници или придружители могат да бъдат само подходящи за целта лица над 18 год. За неподходящи се считат лица с душевно разстройство или физически недъг.

Не се обезщетяват вреди, възникнали в резултат на злоупотреба от страна на пратениците, както и щети вследствие на умишлена или груба небрежност от страна на упълномощените пратеници или придружаващи лица.

Имуществените вреди, причинени на ограбените лица, са застраховани до договорения лимит.

Застрахователното покритие се предоставя на база "първи риск".

Застраховани щети

Предоставя се застрахователно покритие за имуществени щети, които са възникнали във връзка с т. 1.2.1. - 1.2.10. - доколкото там не са изключени -

☒ възникват чрез непосредственото въздействие на застрахования риск върху застраховано имущество на адреса на застраховане (застрахователно събитие), и също така, в допълнение към т. 1.2.10. щета на съставни части на сграда, която възниква в резултат на извършена кражба чрез взлом или опит за такава;

☒ като неизбежно следствие на възникнала щета;

чрез изчезване при щета (с изключение по т. 1.2.1. - Злоуმიшлено увреждане - и по т. 1.2.10. по смисъла на Кражба чрез взлом предвид условията за извършване на кражба чрез взлом и грабеж).

Няма да се обезщетяват вреди по т. 1.2.1.-1.2.10.

☒ които са специално изключени при съответните рискове; и общо:

☒ чрез косвеното или прякото въздействие на военни действия от всякакъв вид, с или без обявяване на война, вкл. всички актове на насилие на държави и на политически и терористични организации;

☒ гражданска война, революция, бунт, въстание;

☒ ядрена енергия, радиоактивни изотопи или йонизиращо лъчение;

☒ Други извънредни природни събития /напр. цунами, щормови вълни, разрушаване на язовири и диги/, различни от назованите в наименованите рискове.

1.3. **Ненаименовани рискове (Всички рискове)**

1.3.1. Щети по застрахованото имущество, което е увредено в резултат на пряко, внезапно и непредвидимо събитие се считат за ненаименовани рискове.

Няма да се обезщетяват вреди

☒ от рискове, които могат да бъдат застраховани по смисъла на т. 1.1.1.-1.1.4. и 1.2.1.-1.2.10.

☒ от рискове или щети, които са изключени по секция 1.1 и 1.2

☒ от рискове или щети, които не са застраховани поради недостатъчната интензивност на упоменатите в т. 1.2.5 и 1.2.8 събития.

1.3.2. Застраховани щети

Покриват се имуществени вреди

1.3.2.1. предизвикани от прякото въздействие на застрахована опасност върху застрахованото имущество на адреса на застраховката;

1.3.2.2. предизвикани от мистериозно изчезване на застрахованото имущество по време на застрахователното събитие;

1.3.3. Тази секция не покрива вреди

1.3.3.1. поради злоупотреба, укриване, измама, изнудване или обикновена кражба (също и кражба в магазин);

1.3.3.2. от загуба, която се установява едва след инвентаризация, инвентарни разлики и други неизяснени /недекларирани/ загуби;

1.3.3.3. от лавини, въздушно налягане при падане на лавини, натрупване на кални маси, свличане срутуване на земни пластове;

- 1.3.3.4. по стоки съхранявани на открито или в отворени /открити/ постройки;
- 1.3.3.4.1. посредством атмосферни и други влияния на околната среда, както и на нарушаване целостта на околната среда;
- 1.3.3.4.2. от кражба;
- 1.3.3.5. посредством конфискация, отчуждаване или разпореда на държавна институция;
- 1.3.3.6. посредством преработка или обработване на всякакви видове имущества, които са пряк предмет на обработване; към тях спадат напр. поддръжка, ремонт, настройка, поправка, строителни и монтажни дейности
- 1.3.3.7. върху сгради, части от сгради, прикрепени елементи в двора, на улицата или на тротоара посредством пропадане, скъсване, свиване или разширяване;
- 1.3.3.8. поради замърсяване (напр. отравяне, очерняне със сажди, утаяване и др. подобни);
- 1.3.3.9. поради заразяване, разваляне, изгниване, животни, растения, гъби или микроорганизми от всякакъв вид;
- 1.3.3.10. поради температурни колебания, сухота или влажност;
- 1.3.3.11. поради загуба на тегло, на вещество, оцветяване, промяна на вкуса, цвета, структурата или външния вид;
- 1.3.3.12. поради трайно влияние или въздействие от химическо, термично, механично, електрическо или електромагнитно естество, поради остаряване, изхабяване или амортизация или посредством корозия, окисляване, ръжда, ерозия и отлагания от всякакъв вид;

Приложимо за т. 1.3.3.6. до 1.3.3.11.: Тези щети са застраховани при условие, че настъпят като неизбежно следствие на застраховано по т.1.3.1. застрахователно събитие.

1.3.4. Технически изключения

Не са застраховани щети

- 1.3.4.1. вследствие на прекъсването на водоснабдяването, газификацията, електричеството и друг вид доставка на енергия или горива;
- 1.3.4.2. вследствие на отпадането или недостатъчното функциониране на климатични, охладителни или отоплителни инсталации, както и на измервателни, регулиращи, обезопасителни и управляващи системи.
- 1.3.4.3. вследствие на повреда в компютърни системи.
- 1.3.4.4. посредством грешка в обслужването, несръчност или небрежност;
- 1.3.4.5. посредством грешки в проектирането, изчисленията, отливането, материала или производствена грешка;
- 1.3.4.6. посредством недостатъчно количество на вода в парни котли и апарати;
- 1.3.4.7. посредством имплозия или друго въздействие на вакуум
- 1.3.4.8. посредством механично въздействие на външни щети по техническите съоръжения на предприятието, вкл. на информационната система;
- 1.3.4.9. външно механично въздействие върху техническо оборудване;

1.3.5. Не са застраховани щети, дори като следствие на настъпило застрахователно събитие съобразно т.1.3.1

☒ посредством косвено или пряко въздействие на военни действия от всякакъв вид, с или без обявяване на война, включително всякакви насилствени актове от страна на държави и на политически или терористични организации; вътрешни безредици, гражданска война, революция, бунт, въстание;

☒ Всички военни и институционални /правителствени мерки свързани с гореспоменатите събития;

☒ Ядрена енергия, радиоактивни изотопи или йонизиращо лъчение;

☒ Генни манипулации, генни мутации или други генни промени

1.3.6. Имущество, неподлежащо на застраховане:

☒ Имущества, върху които се извършват монтажни работи, монтажни съоръжения и монтажни уреди, строителни работи, временни постройки, строителни съоръжения и уреди, стоки по време на превоз, регистрирани МПС и остъкляване от всякакъв вид;

☒ Плавателни и сухопътни превозни средства, самоходни работни машини;

☒ Животни и растения;

☒ Почви, води, фундаменти, пътища, алеи, тунели, мостове, диги, докове, вътрешни пристанища, кейове, тръбопроводи, кладенци, басейни, канали, сметища, сондажи, кабели, разкопки, товаро-разтоварни съоръжения;

☒ Плаващи инсталации (офшорни инсталации) и намиращото се на тях имущество;

☒ Пари и парични стойности, спестовни книжки, ценна книжа, предмети с историческа или художествена стойност;

☒ Информационни носители от всякакъв вид с намиращите се на тях програми и данни, средства за репродукция, грамоти, моистри, прототипи и др. подобни.

☒ Автомати за продажби на дребно /вендинг машини/, автомати за автоматична обмяна или разваляне на пари, включително тяхното съдържание.

2. Застраховано имущество

Приложимо за рисковете по т.1.1., 1.2., 1.3.

Специалните изключения, както и имущество, което по съответните рискове е изключено от покритието, като „имущество неподлежащо на застраховане“ ще се прилагат преимуствено.

Застраховани са посочените в полицата имущества, които са притежание на Застрахования или които са му предадени или продадени при запазване правото на собственост или са му дадени в залог и за които Застрахования може да бъде отговорен.

Чуждо имущество се счита за застраховано, доколкото същото не е застраховано другаде или е застраховано другаде, но без достатъчна застрахователна защита и/или Застрахования има застрахован интерес към него. Застрахователната стойност е сумата, отговаряща на интереса на Застрахования, но не повече от разходите за подмяна или произвеждане.

Ако в полицата застрахованото имущество е обозначено посредством обобщения, доколкото не е уговорено друго, са валидни следните класификации:

2.1. Сгради са застраховани с всички свои съставни части под и над земното ниво.

2.1.1. За сгради се считат всички постройки, които осигуряват на хора и имущества защита срещу външни влияния чрез пространствено ограждане, позволяват влизането на хора, свързани са постоянно за земята и са относително дълготрайни. Тази дефиниция включва също така подвижни покриви и други подобни.

2.1.2. В допълнение следните обекти могат да се считат за части от сградата:

☒ навеси, покривни покрития, мостове между сгради, товарни площадки, асансьорни шахти, и други подобни които са част от конструкцията на сградата във връзка с т. 2.1.1. абзац 2;

☒ Силози, бункери, резервоари за вода, както и всички контейнери, които представляват неделима конструктивна част от сградите съгласно т. 2.1.1. параграф 2 и са изключително подобни на тях по отношение на използваните тухли, бетон или други методи на строителство или нямат конструктивна връзка със сградите съгласно т. 2.1.1. параграф 2, но са построени от бетон или тухли.

☒ Комини, дори свободно стоящи изградени от тухли или бетон;

☒ Канали и шахти за тръби, кабели и други инсталации, както и подземни, свързващи проходи, доколкото тези се намират извън сградата и са изградени от тухли или бетон;

☒ Ограждания от всякакъв вид

също следва да се класифицират като сгради или части от сгради.

2.1.3. Стойността на сградата включва всички нейни компоненти, които са били вложени за нейното построяване и/или за продължаване на съществуването ѝ.

Това включва и:

☒ Гръмоотводи;

☒ Вътрешни стени на помещения, разглобяеми стени, но не пространствено разделящо оборудване и мебели за вграждане;

☒ трайно монтирани облицовки или настилки по стени и подове;

☒ трайно закрепени осветителни тела и други подобни инсталации;

☒ стълби и пилони, които са трайно свързани към сградата, дори когато са поставени външно

☒ трайно закрепени пилони за знамена

☒ електро-механично задвижвани врати, заедно с задвижващите ги елементи.

☒ Електромеханично задвижвани и/или отопляеми с електричество вати (към загражденията също и бариери), заедно с елементите за задвижване и отопление;

☒ Външни тенти и щори, монтирани между стъклата на прозореца, заедно с евентуалните електромеханични елементи за задвижване;

☒ Здравомонтирани окачени тавани и облицовки на тавани и окачени декоративни елементи;

☒ Кухини, подови канали, инсталационни шахти и др. подобни, доколкото те се намират в сградата или са в непосредствена конструктивна връзка със сградата и са изградени от тухли или бетон;

☒ Зидани пещи за производство на тухли, порцелан, гърнчарски изделия и др. подобни, доколкото същите са конструктивна съставна част на сградите.

☒ Портали, доколкото те са собственост на Застрахования.

2.2. Машини и съоръжения

2.2.1. Включват се всички съоръжения, намиращи се на адреса на застрахованото имущество, под и над земното ниво, без значение дали са разположени в сграда или на открито, които се използват за стопански цели.

Също така се включват:

☒ Машини, оборудване, съоръжения и инсталации за производство, трансформация, провеждане, съхраняване и използване на енергия под всякаква форма.

Към това се отнасят още:

☒ Отоплителни, вентилационни, климатични съоръжения, съоръжения за сушене, за дестилация, технически пещи, газови и електроинсталации заедно с измервателните уреди към тях, както и осветителни съоръжения;

☒ Машини, съоръжения, устройства и инсталации за въвеждане, обработка, пренасяне, изпращане и съхраняване на данни, информация и съобщения от всякакъв вид;

☒ Съоръжения, оборудване, уреди и инсталации за измерване, контрол, обозначаване, регулиране и управление на продукти, производствени етапи и работни процеси от всякакъв вид;

☒ Машини, оборудване, съоръжения и инсталации за превоз на хора, материали, стоки и вещества от всякакъв вид, също и всмукателни съоръжения, водопроводни инсталации, като например инсталации за снабдяване и отвеждане на вода с прилежащите към тях измервателни уреди, арматури, филтърни съоръжения и принадлежности;

☒ Автомобили от всякакъв вид, работни машини и ремаркета на собствен ход / с изключение на превозните средства с ДК номер)

☒ Противопожарни коли (дори и да притежават ДК номер).

☒ Оборудване, съоръжения, сандъци и съдове за складиране на материали, стоки и материали от всякакъв вид; също и опаковъчни материали за повторна употреба, също така палети, контейнери и оборудване от складове с височинни рафтове;

☒ Работни машини от всякакъв вид заедно със задвижващите ги елементи и цялото оборудване;

☒ Силози, бункери, съдове за съхраняване на вода и други разни, комини, канали, шахти, които участват в производството и не падат под сградата;

☒ Подвижни /разглобяеми/ междинни стени;

☒ Санитарни съоръжения, като тоалетни, съоръжения за къпане и миене;

☒ медии в производствените съоръжения включително катализатори;

- ☒ Охладителна кула дори ако са изградени от тухли или бетон;
- ☒ Преносими машини и уреди от всякакъв вид;
- ☒ Инструменти и други помощни производствени средства от всякакъв вид за ръчна и машинна употреба, освен ако не са помощни средства за репродукция;
- ☒ Всякакво офис оборудване, също така списания и книги, служебно оборудване и облекло от всякакъв вид;
- ☒ Обзавеждане на обществени помещения, помещения за подслон и стаи за гости, както и на кухни, столове за хранене, библиотеки и др. подобни;
- ☒ Пожарогасителни, противопожарни, обезопасително индустриално оборудване, санитарно и спортно оборудване;
- ☒ Фирмени табели и рекламни съоръжения, средства за реклама и декорация;
- ☒ Повредено и/или складирано технологично оборудване; резервни части и предмети от всички вече назовани обекти, които още не са монтирани и са предназначени за нови съоръжения, също така и резервни части за превозни средства.

Машинни фундаменти

В случай, че машинните фундаменти не са изключени от застраховката, то фундаментът към засегнатата от дадена щета машина е застрахован срещу щетата, възникнала поради това, че фундаментът – независимо дали е увреден или разрушен или изобщо не е засегнат – се окаже поради технически причини частично или напълно неизползваем за възстановяването или обновяване на машината.

2.2.2. Градини, парцели, инфраструктура

Градините, парцелите и инфраструктурата са застраховани в рамките на застрахователната сума за машини и съоръжения.

2.3. Стоки и материални запаси

Тук се включват всички стоки и материални запаси от суровини, изготвяни полузаготовки и готови изделия, закупени готови части, търговски артикули от всякакъв вид, преработваеми отпадъци, рекламни надписи и проспекти, технически и помощни материали от всякакъв вид, разтворители, смазки, отоплителни и горивни материали, технически газове, строителни материали, хранително-вкусови продукти, опаковъчни средства за еднократна употреба от всякакъв вид както и благородни метали и скъпоценни камъни за производствени цели, които се намират на адреса на застраховката, без значение дали са разположени в сгради или на открито.

2.4. Други предмети

2.4.1. Превозни средства

Сухопътни, водни и летателни превозни средства с регистрация.

2.4.2. Информационни носители от всякакъв вид включително и данните в тях.

Това са например търговски книги, досиета, планове, магнитни дискове, микрофилми и др. подобни;

2.4.3. Помощни репродуктивни средства

Тук се включват всички използвани в производството предмети, които отговарят на следната дефиниция:

2.4.3.1. Помощното репродуктивно средство съдържа в себе си определена форма, мостра, дизайн, надпис или друга информация за конкретен продукт и

2.4.3.2. този модел (мостра, дизайн, шрифт или друга информация) се прилага върху продукта, като

2.4.3.3. в случай на промяна или подмяна на продукта помощното средство става неприложимо или поне трябва да бъде актуализирано.

Това са например:

☒ Леярни щампи, уеб-карти и карти от жакард, шаблони от всякакъв вид, леярски форми, шприц-леярни калъпи, шприц форми и форми под налягане, кройки, щанци, матрици, клишета, печатни плоскости и валцови както и др. подобни.

2.4.4. Пари и парични ценности

Тук се включват пари и парични ценности от всякакъв вид, спестовни книжки с/без идентификация, ценни книжа с официално определен цена, както и други ценни книжа.

Ако не е договорено нищо друго паричните ценности, спестовни книжки, ценни книжа, грамоти, предмети от злато и платина, накити, ценни камъни, благородни метали и истински перли, както и сбирки от монети и пощенски марки са застраховани само ако са в заключени хранилища.

Застрахователната защита важи и когато се намират извън договорените хранилища за времето, необходимо за подготвянето и изплащането на заплати и възнаграждения.

2.4.5. Използвани предмети от заетите в предприятието

Тук не се включват пари, парични ценности, накити, автомобили и покъщината в жилището.

3. Застраховани разходи

3.1. Разходите за предотвратяване или ограничаване на застрахователно събитие, дори в случай, че предприетите мерки са неуспешни, са застраховани. Обезщетяването на тези разходи както и разходите за възстановяването на застрахованото имущество не могат да надвишават размера на застрахователната сума. Този лимит няма да се прилага в случай, че предприетите мерки са взети по настояване на Застрахователя,

3.2. В случай, че са посочени изрично в полицата на обезщетяване подлежат:

3.2.1. Разходите за погасяване на пожар - това са разходи за потушаване на пожар включително допълнителни средства за погасяване и почистване на противопожарните средства с изключение на разходите отбелязани в точка 3.3.2.

3.2.2. Разходи за преместване и предпазване – това са разходи, които са възникнали от необходимостта да се преместят, предпазят или променят други предмети с цел възстановяване или набавяне на застраховани имущества. Тук се включват и разходите за остъкляване по необходимост. По-специално това са разходи за демонтаж и монтаж на машини или съоръжения, както и пробиване, събаряне или издигане на части от дадена сграда.

3.2.3. Разходи за събаряне и разчистване – това са разходи за дейности на застрахованото място, които засягат

застрахованите предмети и по-точно за необходимото разрушаване на останали части, които са засегнати от щетата и за почистване и сортиране на остатъците и отпадъците. Тук не се включват разходите за депониране на отпадъците по т. 3.2.4.

3.2.4. Разходи за депониране на отпадъци са разходите за изследване, изнасяне, обработване и депониране на застраховани предмети, които са засегнати от настъпила щета.

Разходи за депониране на отпадъци относно земна почва, включително разходи за изследване, третиране и депониране:

Тези разходи трябва да са предизвикани от Застрахована опасност /риск/ съгласно настоящия договор върху застраховани предмети, намиращи се на адреса на застрахованото имущество

и/или върху почва, намираща се на адреса на застраховката.

При наличие на различни, допустими от закона възможности за освобождаване от отпадъците е застрахован варианта при най-изгодна цена.

Разходите за освобождаване от отпадъци, предизвикани от замърсяване на вода или въздух не са застраховани.

При смесване на застраховани с не-застраховани предмети се възстановяват разходите за депониране на отпадъците за застрахованите предмети.

Ако възникнат разходи за освобождаване от отпадъци свързани със земя или застраховани предмети, които преди настъпване на застрахователното събитие са били замърсени (стари замърсявания), тогава са застраховани само тези разходи, които надхвърлят сумата, необходима за отстраняване на старите замърсявания, без оглед на това дали и кога тази сума би била изразходвана извън застрахователното събитие.

Следното важи за случаи със замърсена почва:

Застраховани са разходите за напълване на изкопа със земя. При всяка щета за напълването на възникналата яма и освобождаване от замърсената почва от изчислената сума, дължима като обезщетение се приспада договореното самоучастие.

Разходи за изследване са разходи, които са възникнали от това, че се налага да се извърши официално изследване или изследване от експерт за установяване на това как да се третира и/или да се депонират на сметище опасни отпадъци/проблемни материали, предмети, които задължително подлежат на предаване съгласно правните разпоредби за оползотворяване на отпадъците от животински тела и заразена почва и как същите следва да бъдат третирани и депонирани.

Замърсена почва е земна маса, за която се изисква систематично да се изследва, обезопасява и/или третира поради нейното смесване с други материали (с изключение на радиоактивни отпадъци).

Разходите за третиране са разходи за мерки, служещи за оползотворяване, отстраняване или привеждане във вид, годен за депониране на опасни отпадъци, проблемни материали, имущество подлежащо на предаване съобразно разпоредби за оползотворяване на животински трупове и/или замърсена земна маса.

Разходите за междинно складиране с максимална продължителност до 6 месеца са застраховани в рамките на застрахователната сума при условие, че застрахователят незабавно бъде уведомен за междинното складиране.

Разходите за депониране в сметище са направените разходи за депонирането включително обществените данъци, които се плащат за депониране.

3.2.5. Радиоактивни изотопи, разходи за разчистване на останки, включително замърсена почва

Възникналите разходи за разчистване, събаряне и изолация на застрахованото имущество както и третирането на замърсена почва, във връзка с разходите за освобождаване в резултат на застрахователно събитие възникнало на застрахования адрес съгласно клаузата за "радиоактивните изотопи" са застраховани само ако са разпоредени от официалните власти.

Ако е договорено третирането на радиоактивно замърсена почва също ще бъде покрито в рамките на лимита за "разходи за депониране на отпадъци" съгласно т. 3.2.4.

3.2.6. Допълнителни разходи вследствие на нормативни изисквания.

За такива се считат онези разходи, които въз основа на нормативни изисквания след възникнала щета, по която се дължи застрахователно обезщетение, надвишават разходите за възстановяване на увредените сгради и/или заводско оборудване в първоначалното им състояние.

На обезщетяване не подлежат допълнителни разходи вследствие на нормативни изисквания, които се отнасят до части от застрахованото имущество, които не са засегнати или увредени от настъпило застрахователно събитие.

Застрахователят ще обезщетява тези разходи до договорения лимит, при условие че предназначението на имуществото остане същото.

В случай на подзастраховане на сградите и оборудването, допълнителните разходи ще се подзастраховат пропорционално.

3.2.7. Допълнителни разходи вследствие на увеличение на цените.

Обезщетяват се до договорената застрахователна сума действително възникнали допълнителни разходи вследствие увеличаване на цените в периода между настъпване на застрахователното събитие и подмяната или възстановяването на увреденото имущество.

Ако Застрахованият не извърши незабавно възстановяването или подмяната, то допълнителните разходи се обезщетяват само до размера, който те биха достигнали при незабавно възстановяване или подмяна.

Допълнителни разходи вследствие на извънредни събития, нормативни разпоредби относно възстановяването или експлоатацията, или вследствие на липса на капитал не се обезщетяват.

При наличие на подзастраховане на увреденото имущество от щета, за което са застраховани и възникнат допълнителни разходи вследствие на покачване на цените, то тези разходи ще се намалят пропорционално.

3.2.8. Разходи за смяна на ключалки на застраховани помещения

Разходите за налагащата се подмяна на ключалките на застрахованите помещения, когато ключовете са изгубени при кражба чрез взлом или грабеж са застраховани в рамките на договорената застрахователна сума.

3.3. Не са застраховат:

3.3.1. Разходи, възникнали в резултат на увредено здравословно състояние при изпълняване на спасителни задължения.

3.3.2. Разходи за пожарни команди и други длъжностни лица, които са действали в обществен интерес или по официално нареждане.

4. Териториална валидност на застраховката

4.1. Движимите имуществата са застраховани само в рамките на застрахованите помещения посочени в полицата. Ако бъдат изнесени от там, застрахователната защита се преустановява. Ако преместването е постоянно, то застрахователната защита за тези обекти се прекратява.

4.2. Застрахователно покритие на извън застрахованите помещения

Застрахованите имуществата, както и застрахованите допълнителни разходи се покриват в размер до 10% застрахователни суми за съответната позиция, дори и да се намират извън застрахованите помещения, както и по време на транспортирането им (виж част А, т. 1.2.10.3), на изложби и панаири в рамките на Европа като географско понятие. Щети, предизвикани от буря и/или градушка върху намиращо се на открито движимо имущество не се обезщетяват. Това разширение не важи за т. 1.2.10. в случай, че не е договорено друго.

4.3. Ново придобити обекти

Ново придобити обекти в рамките на страната се покриват автоматично в рамките на договорения лимит, от момента в които Застрахованият придобие застрахователен интерес, без да се изисква писмено уведомление.

При изтичане и /или подновяване на застрахователния договор, Застрахования трябва да осигури актуален списък на застрахованите имуществата по този лимит и да информира Застрахователя за новопридобитите активи. При подновяването на договора премийно изчисление или преизчисление трябва да се извърши при условията на клаузата за регулиране на стойностите и инвестициите.

5. Задължения на застрахования преди настъпване на щетата

Следващите задължения са договорени мерки за безопасност. Ако Застрахования наруши мерките за безопасност чрез груба небрежност или преднамерено, Застрахователя се освобождава от изплащане на застрахователно обезщетение съгласно законовите разпоредби.

Законовите разпоредби, нормативните актове и следните договорени мерки за безопасност следва да се спазват. Също така застрахованите имуществата трябва да се съхраняват в изправно състояние.

Отклонения от нормативните разпоредби

Отклоненията от нормативните разпоредби, за които има писмено съгласие от страна на съответната отговорна инстанция не ограничават задължението на Застрахователя за изплащане на обезщетение. Застрахователят трябва незабавно да бъде информиран за тези отклонения.

5.1. Извършване на дейности от всякакъв вид увеличаващи риска от възникване на пожар

Част от дейностите, които увеличават риска от пожар съгласно изискванията на противопожарните норми са:

☒ заваряване и разряждане (автогенно, електрическо или термично)
☒ шлайфане и полиране. (особено чрез използването на преносими флекс машини)
 запояване

☒ пламъчно топене (стопяване, изгаряне, топлинно намачкване на фолиото, работа с минерални смоли, и т.н.).

Вероятността от възникване на пожар се увеличава чрез:

☒ използването на открит пламък;
☒ използването или достигане на високи температури;
☒ образуване и разпространение на искри, които са в състояние да предизвикат запалване;
☒ изпускане на разтопен или силно нагорещ метал;
☒ силно нагорещени или нажежени детайли (части);

Специални рискове:

☒ хвърчащите искри са в състояние да предизвикат запалване на имуществата в радиус от минимум 10 метра от мястото на огневите работи

☒ особена опасност от възникване на пожар съществува при извършване на огневи работи в сгради или производствени цехове.

☒ При огневи работи извършвани в резервоари или тръби предназначени за пренос или съхранение на горими материали съществува риск от възникване на експлозия особено, когато те са празни, но все още има наличие на пари от горимите материали.

☒ Подобна опасност от експлозия съществува при огневи работи извършвани в близост до прах или смеси на твърди горими материали, дори и метални!

Поради тази причина при извършване на огневи работи извън специално предназначения за целта места е задължително да се вземат следните мерки за безопасност:

Действия от всякакъв вид, увеличаващи риска от пожар трябва да бъдат извършвани единствено с изричното разрешение на ръководството на предприятието. Последното е задължено, независимо от това дали дейностите се изпълняват от вътрешен или външен персонал, надежден служител на компанията подходящ за тази задача да ръководи (надзирава) работата като се спазват всички нормативни изисквания за безопасност, както е необходимо да се спазват без изключение и следните условия:

Да се избягват винаги огневи работи в близост до лесно запалими материали и течности. В случай, че огневи работи ще се извършват на такива места, те трябва да бъдат планирани и извършени с необходимото внимание и съответната подготовка за подобни дейности.

Преди извършването на огневи работи се изисква издаването на съответните разрешителни подписани от ръководството на предприятието или от служител отговарящ за пожаробезопасността.

Огневи работи трябва да се извършват само от надежден и квалифициран за целта персонал, който е запознат с произтичащите от това рискове.

Отговорникът за огневите работи трябва да информира персонала за конструкцията на обекта и горимите материали в съседните стаи или райони, както и да вземе всички мерки по осигуряването на необходимите пожарогасителни средства.

Движимото горимо имущество, складираните твърди горими материали или течности, както и горимия прах или боклук трябва да се изнесат от застрашения район преди започването на огневите работи.

Неподвижните горими материали е необходимо да се защитят надеждно с негорими обвивки (покривала), вода, влажни парчета плат или пясък срещу пламъци, искри и малки нагорещени частици или предмети преди започване на огневите работи.

Отвори в стени, тавани, шахти, отвори за тръби и кабели, пролуки и пукнатини трябва да се запечатат съгласно противопожарните изисквания в съседните стаи преди началото на огневите работи. Застрашените райони в близост на огневите работи трябва да се наблюдават постоянно по отношение на признаци за начало на пожар или тлеене (напр. поради произвеждане на топлина, искри и т.н.).

Горими капаци, обвивки, изолации и т.н. трябва да се преместят преди началото на огневите работи.

Резервоари, тръби и канали за горими твърди материали, течности или газове трябва да се изпразнят, почистят и доколкото е възможно да се запълнят с вода преди започване на огневите работи.

Вода за пожарогасене и друго подходящо пожарогасително оборудване трябва да се държи подготвено и в необходимите количества на работното място и във всички други изложени на опасност от пожар зони.

Преди започване на огневите работи оборудването трябва да бъде проверено относно изправността му. Когато не се използва оборудването /окисжени, електрожени, поялници и др. подобни/, то трябва да се наблюдава особено внимателно и непрекъснато.

След завършване на огневите работи, работното място и зоните в близост, които са изложени на опасност трябва да бъдат наблюдавани и проверявани постоянно по отношение на поява на пламък, пушек или мирис на огън дори няколко часа след като огневите работи са завършени. Особено внимание трябва да се обръща на зоните с затруднен достъп или видимост. Гасенето дори на най-малкия пожар или място на тлеене е необходимо да се извършва с особено внимание. Като предохранителна мярка, най-близката противопожарна служба трябва да бъде информирана незабавно дори при слаби признаци на огън, пушек или мириса на пушек.

При невъзможност да се осигури необходимата противопожарна защита, огневи работи не трябва да се извършват.

5.2. Строителна противопожарна защита и противопожарно оборудване

Наличните строителни мерки за създаване на противопожарни стени (брандмауери), като противопожарни строителни елементи, противопожарни гломби (запечатвания) и др. подобни, не може да се разрушават или да се намалява тяхната ефективност.

Функционирането на строителните мерки за създаване на противопожарни прегради както и останалото противопожарно оборудване трябва да се проверява през определени интервали от време.

Необходимо е да се предприемат подходящи мерки срещу замръзване на спринклерни и други противопожарни инсталации.

5.3. Електростатични заряди

Подходящо заземяване или други ефективни мерки за отвеждане на електростатични заряди трябва да се осигурят на машините и оборудването, при които има вероятност от увреждане вследствие на електростатично напрежение.

5.4. Печи и отоплителни системи

Работата с тези системи може да се извършва само от обучени и правоспособни за целта лица, които познават инсталациите както и съответните нормативни изисквания за безопасност.

Горими предмети, твърди и течни горива не трябва да бъдат съхранявани (складирани) близко до пещи, печки, димоотводи, свързващи части или отвори за почистване на комини.

5.5. Противопожарни и пожаро-известителни инсталации и системи

Всички нормативни изисквания за пожаробезопасност, действащи към момента на застрахователния договор следва да се спазват стриктно.

5.6. Дейности извършвани от външни лица

Дори когато определени дейности се извършват от външни лица следва да се обезпечи спазването от тяхна страна на изискванията за безопасност. За целта е необходимо е да се извършват регулярни проверки от служители на Застрахования.

5.7. Стопанисване, инспектиране, затваряне на предприятието

Вероятността от настъпване и възможният размер на вредите следва да се минимизира (намали до минимум) доколкото е възможно чрез подходящо стопанисване на предприятието.

След завършване на работния ден трябва да се извършва инспекция на всички помещения от определени за целта служители. Тези лица трябва да следят не само за чистотата и реда, но и за всички останали изисквания за безопасност.

В помещения, в които съществува висока вероятност от наводняване е необходимо отводнителните инсталации да се поддържат в изправност и да се инсталират предпазни водни клапи.

Затваряне на предприятието, само на част от него или неизползването за продължително време на определени помещения променят рисковите обстоятелства по застрахователния договор и застрахователят следва да бъде информиран за тези промени.

5.8. Складиране (съхранение)

До колкото по-ограничителни изисквания за безопасност не са записани като специални условия по полицата, за съхранение на материали и продукция следва да се спазват следните условия:

Ако не се прилагат по-строги изисквания, складовото пространство на един блок не може да надхвърля повече от 200 квадратни метра. Празни пространства трябва да се оставят между отделните блокове за съхранение, по такъв начин, че всеки един блок да бъде достъпен за противопожарната служба от всички страни. Пространствата между блоковете за съхранение

винаги трябва да бъдат празни.

Стоки и материали от рискови класове А, Б и В съгласно Наредба №2 трябва да се съхраняват в складови пространства, с формирани в тях противопожарни отделения.

Не е допустима употребата и съхранението на индивидуални отоплителни тела в складове и складовите пространства.

Техническото оборудване (на зарядните станции за електрокари, машините за опаковка с термо-свиваемо фолио и т.н.) в складовите пространства трябва да бъде изготвено по такъв начин, така че в случай на авария или при неправилно опериране с него да се предотврати разпространението на щетата (пожар, експлозия) върху намиращите се в близост материални запаси. (поддържане на допълнителни празни пространства, използване на противопожарни стени)

Продукцията и материалните запаси съхранявани в помещения под земната повърхност трябва да се съхраняват най-малко 12 см над пода на помещението за се предпазят от увреждания предизвикани от хидроскопична влага или намокряне.

5.9. Технически указания

Противопожарна защита

Освен указанията по-горе предписания, всички други изисквания за пожарна безопасност записани в полицата следва да се спазват от Застрахования, както и всички изисквания (включително и нормативните) за противопожарна и аварийна безопасност поставени от съответните държавни органи, производители, доставчици, надзорници и др. подобни.

Нормативните изисквания и инструкциите за употреба целящи предпазване или ограничаване на щетите, които са предизвикани или могат да бъдат предизвикани от:

- ☒ горими материали,
  - ☒ взривоопасни материали,
  - ☒ инсталации под високо напрежение
- следва да бъдат стриктно спазвани.

5.10. Технически указания

Формулярите за:

- ☒ съхранение на опасни материали и стоки
- ☒ разрешенията за огневи работи (заедно с предпазните мероприятия) трябва да се предоставят при поискване от Застрахователя.

5.11. Допълнителни предписания за предпазване от изтичане от спринклерна инсталация т. 1.2.3., водопроводни и вода от тръби т. 1.2.4.:

Застрахованият е длъжен да поддържа застрахованите обекти, и особено водопреносните инсталации и свързаното с тях оборудване в добро техническо състояние.

Ако помещенията не се обитават от персонала на Застрахования за по-дълъг период от 72 часа, всички водоснабдителни системи трябва да бъдат затворени и източени и да се предприемат подходящи мерки против замръзване на инсталациите.

Единствено противопожарните инсталации не трябва да се изключват, като се вземат мерки недопускащи замръзването им.

5.12. Допълнителни предписания за предпазване от буря/градушка т.1.2.5.

Застрахованото лице трябва да предприеме всички необходими мерки за поддържане в добро състояние на застрахованото имущество и особено на покрива.

5.13. Допълнителни предписания за предпазване от кражба чрез взлом т. 1.2.10.

Дори когато застрахованите помещения се напускат от всичките служители на Застрахования, за много кратък период от време, последният е длъжен:

- ☒ винаги да държи врати, прозорци и други отвори на застрахованите помещенията заключени;
- ☒ да държи хранилищата правилно /надлежно/ заключени;
- ☒ да прилага изцяло всички договорени мерки за сигурност;

Стенни сейфове трябва да бъдат вградени в съответствие с нормативните изисквания (100 мм. бетонна стена, цимент марка В400).

След края на работния ден автоматичните маркировъчни каси трябва да бъдат оставяни незаклучени и отворени.

Ако е застраховано имущество в постоянно обитавани сгради, то прекъсването на обитаването им не може да продължава общо повече от 40 дена в годината.

6. Задължения на Застрахования при възникване на щета

6.1. Задължение за намаляване размера на щетата

При вероятност за възникване на щета или при вече настъпила щета, до колкото е възможно, застрахованото имущество трябва да бъде запазено, спасено или възвърнато.

В тази връзка, е необходимо да се поискат инструкции от Застрахователя, които да се спазват точно.

При загуба на спестовни книжки и ценни книжа, за блокирането на изплащания по тях трябва незабавно да се подаде молба и възможно най-бързо да се заведе съдебна процедура по обявяването им за невалидни.

6.2. Задължение за уведомяване при щета

За всяка щета трябва незабавно да се уведомява Застрахователя. При щети, възникнали въз основа на злоумишлено увреждане и сблъсък на СПС, както и при загуба на имущество (напр. кражба чрез взлом) е необходимо да бъдат уведомени и правоохранителните органи. От особена важност е във всяко уведомление да се изброят всички липсващи имущества.

6.3. Задължение за разясняване /обясняване/ на щетите

До колкото е възможно на Застрахователя трябва да се позволи всяко разследване относно причината и размера на щетата, както и що се отнася до размера на дължимото от него обезщетение.

При разследването на щетата следва да се оказва съдействие и при поискване от страна на Застрахователя да му се представят съответните документи. Свързаните с това разходи се заплащат от Застрахования.

При щети на сгради, на Застрахователя, при поискване от негова страна, следва да се осигури извлечение от кадастъра относно статуса на адреса на застрахованото имущество и недвижимото имущество в деня на събитието. Разходите за това се покриват от Застрахования.

Състоянието на застрахованото имущество след настъпване на щетата не трябва да бъде променяно без съгласието на Застрахователя, до момента в които не бъде определен размера на щетата, освен ако такава промяна не се извършва с цел ограничаване размера на щетата или е необходимо от гледна точка на обществен интерес.

6.4. Освобождаване от задължение за изплащане на обезщетение

Ако Застрахованият умишлено или чрез груба небрежност наруши някое от предходните задължения, и ако това нарушение бъде счетено от Застрахователя за съществено, то Застрахователят ще има право основателно да намали размера дължимото застрахователно обезщетение, или да се освободи от задължението да обезщети Застрахования.

7. Застрахователни стойности

7.1 Специални договорености за застрахователните стойности:

7.1.1. Следното може да бъде договорено като застрахователна стойност за сгради:

7.1.1.1. Възстановителна стойност: Възстановителната стойност на сградата включва разходите за построяване и/или частичен ремонт на сградата от същия тип и качество като нова, включително и разходите за проектиране и планиране, по цени които са обичайни за съответния район.

7.1.1.2. Действителна стойност: Действителната стойност на сградата се определя като от възстановителната стойност се приспадне набраното морално и техническо изхабяване.

7.1.1.3. Пазарна стойност: Пазарната стойност на сградата е нормалната (достижима) продажна цена на същата без да се взема предвид стойността на земята, върху която сградата е построена.

7.1.2. Следното може да бъде договорено като застрахователна сума за машини и съоръжения както и за лични имущества на работници:

7.1.2.1. Възстановителна стойност: Възстановителна е стойността, за която техника от същия вид, качество и предназначение като застрахованата може да се произведе в ново състояние.

7.1.2.2. Действителна стойност

Действителната стойност на сградата се определя като от възстановителната стойност се приспадне набраното морално и техническо изхабяване.

7.1.2.3. Пазарна стойност

Пазарната цена е достижимата продажна цена на обекта.

7.1.2.4. Предвидимо нарастване и инвестиционно покритие за сгради и/или машини и съоръжения

Направените от Застрахования инвестиции в застрахованите обекти, ремонти на застрахованото имущество, подценяване на сгради и техническо и търговско оборудване, през срока на застраховката, които не са включени в застрахователната сума поради невнимание също се считат за застраховани без заплащане на допълнителна застрахователна премия до 10% от застрахователната сума или до договорения лимит на отговорност за съответната група имущества, което от двете е по-малко.

7.1.2.5. Регулиране на стойността на застрахователната сума за застраховани сгради и/или машини и съоръжения

Застрахователните суми на застрахованите сгради и съоръжения се увеличават или намаляват ежегодно на датата на сключване на застраховката с процент, който съответства на промените в разходите за изграждане или закупуване на застрахованите имущества от датата когато е направено последното регулиране на застрахователната сума (индекс).

Премията се увеличава или намалява в същото съотношение в каквото се увеличава или намалява застрахователната сума.

Лимитирано обезщетение в случай на подзастраховане е възможно само в случай на щета, дотолкова доколкото по време на договарянето на клаузата за регулиране на стойността, застрахователните суми или базата за изчисляване на премията не са съответствали с действителната стойност на застрахованите обекти или застрахователните суми или базата за изчисляване на премията са се променили по искане на Застрахования в момент във времето, след които договорената клауза за регулиране на стойността не е съответствала с действителната стойност на застрахованите обекти или увеличаването на стойността в резултат на промени на застрахованите обекти (разширения и реконструкции, инвестиции и т.н.) не са били отразени от съответното увеличаване на застрахователната сума или базата за изчисляване на премията.

Ако съществуват няколко полици по едно и също време покриващи един и същи интерес /двойно застраховане/ лимитираното обезщетение в случай на подзастраховане, се отнася само за тази част от щетата, която съответства с отношението на застрахователната сума по времето на договарянето на клаузата за регулиране на стойността към застрахователната стойност към този момент.

Лимита на обезщетение е равен на застрахователната сума на засегнатата от щетата позиция, отчитайки процентното изменение на индекса към момента на настъпване на щетата. Клаузата за регулиране на стойността може да се прекрати независимо (без прекратяване на останалите клаузи по договора), ежегодно на датата на сключване на договора от всяка една от страните чрез писмено предизвестие в три месечен срок преди самото прекратяване на настоящата клауза.

7.1.3. За застрахователна стойност на стоки и материални запаси се считат разходите за повторното им производство или набавяне в същия вид и качество.

В случай че продажбената цена за стоки и материални запаси е по-ниска от разходите за производство или набавяне, то за застрахователна стойност се счита продажбената цена.

Щетите ще бъдат оценявани на база стойността на стоките като се приспада остатъчната им стойност, имащи се предвид следното:

Щети на стоки

☒ придобити от Застрахования с цел продажба се оценяват на база какво би струвало да се заменят с нови от същия вид и качество към датата на настъпване на застрахователното събитие. Ако стойността на стоките е намаляла преди настъпването

на застрахователното събитие поради невъзможност да се продадат или поради други обстоятелства, това трябва да се отчете при определяне на застрахователното обезщетение;

☒ произведени или в процес на производство от Застрахования се обезщетяват на база разходите за производство – разходи за материали, труд и административни разходи, производствени разходи – към датата на настъпване на събитието, но не повече от пазарната им стойност към момента на застрахователното събитие

☒ които са продадени и са готови за доставка ще се оценят до степен до която доставката не може да бъде завършена с други стоки на уговорената договорна цена, като се приспадат разходите от неизвършената доставка.

7.1.4. Застрахователната стойност на

☒ пари и парични активи е тяхната номинална стойност

☒ спестовни книжки е сумата на депозита

☒ ценни книжа с официален курс – е последна официална котировка,

☒ други ценни книжа – пазарната цена.

7.1.5. За застрахователна стойност на информационни носители, заедно със съхраняваните на тях програми и данни, средства за репродуциране, документи, мостри, прототипи и др. подобни се считат разходите за повторно производство или за тяхното набавяне.

7.1.6. За застрахователна стойност на официално регистрираните сухопътни и водни превозни средства и въздухоплавателни средства, както и други, неупоменати в т. 7.1.2. до 7.1.5. движими имущества се счита пазарната им стойност.

7.2. Общи разпоредби относно застрахователната стойност

7.2.1. Независимо от разпоредбите на т. 7.1.1. до 7.1.6. за застрахователна стойност се счита пазарната стойност:

7.2.1.1. за имущество с историческа и художествена стойност, при които стареенето по принцип не води до обезценяване;

7.2.1.2. за движимо имущество, което по силата на извършваната професионална дейност бива отдавано под наем, например книги, видеокасети, машини и уреди за отдаване под наем

7.2.1.3. Лична сантиментална стойност не се взема под предвид при установяването на застрахователната стойност.

8. Застрахователно обезщетение

8.1. За сгради, машини и съоръжения както и лични вещи и принадлежности на служителите и работниците в предприятието:

8.1.1. Ако застраховката е договорена на възстановителна стойност,

8.1.1.1. при разрушаване или пълна загуба се обезщетява застрахователната стойност непосредствено преди настъпване на застрахователното събитие;

8.1.1.2. при частично увреждане се обезщетяват необходимите разходи за ремонт към момента на настъпване на щетата, но не повече от застрахователната стойност, непосредствено преди настъпване на събитието.

8.1.1.3. Ако действителната стойност на увреденото имущество към момента на щетата е била по-малко от 40% от възстановителната стойност на имуществото, Застрахователят ще обезщети застрахования до действителната стойност на увреденото имущество.

В случай, че сградите използвани от Застрахования се поддържат постоянно, както и в случай, че машините и оборудване са в постоянна употреба и участват постоянно в производствения процес, се договаря че действителната стойност е най-малко 40% от възстановителната стойност. Поради тази причина при обезщетяване на застраховани загуби ще се използва възстановителната стойност при положение, че застрахователната сума съответства на възстановителната стойност на увреденото имущество.

Ремонтът или подмяната на увреденото оборудване може да се извърши с оборудване от същия вид и качество, отговарящо на последното развитие на технологиите дори и ако това води до увеличаване на капацитета на производство. Като предварително условие е, че първоначалната употреба или очакваният резултат следва да не се променят.

Застрахователното обезщетение е ограничено до застрахователната стойност на увредените обекти.

8.1.1.4. Личните вещи на служителите ще бъдат обезщетявани след като бъдат изчерпани всички останали полици покриващи същия интерес.

8.1.1.5. Ако увреденото имущество е загубило своята стойност преди настъпване на застрахователното събитие, застрахователят ще обезщети въпросното имущество по неговата пазарна стойност.

Сграда, която преди настъпване на застрахователното събитие е предвидена за разрушаване или не е годна за употреба по нейното предназначение се обезценява съобразно това преди изплащане на обезщетение.

Машини и оборудване, които преди настъпване на застрахователното събитие са изтеглени от употреба или не са годни повече за употреба по тяхното предназначение следва да се обезценят значително преди изплащане на обезщетение.

8.1.2. Ако застраховката е договорена на действителна стойност:

8.1.2.1. при разрушаване или пълна загуба се обезщетява застрахователната стойност непосредствено преди настъпване на застрахователното събитие;

8.1.2.2. при частично увреждане Застрахователят се обезщетяват необходимите разходи за ремонт към момента на настъпване на щетата; намалени с пропорцията между действителната стойност на увреденото имущество и неговата възстановителната стойност, но не повече от застрахователната стойност, непосредствено преди настъпване на събитието.

8.1.2.3. Ако увреденото имущество е загубило своята стойност преди настъпването на събитието, максималния размер на обезщетение не може да надхвърли пазарната стойност на имуществото.

8.1.3. Ако застраховката е договорена на пазарна стойност

8.1.3.1. при разрушаване или пълна загуба се обезщетява застрахователната стойност непосредствено преди настъпване на застрахователното събитие;

8.1.3.2. В случай на частично погиване или увреждане на застрахованото имущество Застрахователят обезщетява необходимите разходи за ремонт към датата на настъпване на застрахователното събитие. Ако застрахователната сума на увреденото имущество е по-малка от възстановителната стойност на същото (към датата на възникване на застрахователното събитие), то необходимите разходи за ремонт се намаляват с коефициент на подзастраховане между пазарната стойност на увреденото имущество и неговата възстановителната стойност.

8.1.4. Ако застраховката е договорена на "първи риск".

В случай на пълна загуба или погиване Застрахователят обезщетява застрахователната стойност и съответните разходи до договорения лимит.

8.2. За стоки и материални запаси

8.2.1. при разрушаване или пълна загуба застрахователят обезщетява застрахователната стойност непосредствено преди настъпване на застрахователното събитие;

8.2.2. при частично увреждане застрахователят обезщетява необходимите разходи за ремонт към момента на настъпване на щетата, но не повече от застрахователната стойност, непосредствено преди настъпване на събитието.

8.2.3. Ако достижимата продажна цена след приспадане на спестените разходи преди настъпване на щетата е била по-ниска от цената за подмяна или ремонт, то застрахователят ще изплати максимум тази по-ниска стойност.

8.3. За пари и парични активи и други подобни, застрахователят обезщетява разходите за възстановяването им, но не повече от застрахователната стойност непосредствено преди събитието.

8.4. За носители на информация и др. подобни, застрахователят обезщетява разходите по подмяната или възстановяването на информацията, ако това стане в рамките на две години от настъпване на застрахователното събитие, в противен случай на обезщетяване подлежат само материалните носители.

8.5. За превозни средства и други движими предмети

8.5.1. В случай на погиване или пълна загуба застрахователят обезщетява застрахователната стойност, която е имал увредения обект към датата на настъпване на застрахователното събитие.

8.5.2. В случай на частично увреждане застрахователят обезщетява необходимите разходи за ремонт към момента на възникване на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната стойност непосредствено преди настъпването на щетата.

8.6. За застрахованите разходи застрахователят обезщетява действително възникналите разходи до договорения лимит.

8.7. Общи договорености относно застрахователното обезщетение.

8.7.1. Ако застрахователната стойност на имуществото се е увеличила спрямо неговата застрахователна стойност непосредствено преди застрахователното събитие поради извършването на ремонти, ремонтните разходи се намаляват със стойността на увеличението.

8.7.2. Стойността на остатъците и вторичните суровини се приспадат от обезщетението; като нормативните изисквания и ограничения по отношение на възстановяването и ремонта не се вземат под внимание при оценката на остатъците и вторичните суровини.

Следната клауза се прилага при останките и вторичните суровини на сгради:

При възникване на застрахователно събитие, стойността на остатъците не се взема под внимание при изчисляването на обезщетението за сгради, ако то не е по-високо от 10% от стойността на съответното обезщетение и остатъците и вторичните суровини не могат да бъдат използвани при възстановяването. Частичното използване на останките от сградата при възстановяване или с друга търговска цел следва да се приспадне от размера на застрахователното обезщетение

8.7.3. За изчезнали и възвърнати по-късно имущества следното следва да се счита за договорено:

8.7.3.1. Застрахованият е длъжен да си вземе обратно тези имущества, доколкото това е целесъобразно.

8.7.3.2. Ако имущества са възвърнати след като е изплатено обезщетение, Застрахования трябва да възстанови изплатеното му обезщетение, като се приспадне загубата на стойност (ако има такава). Ако не е целесъобразно възвърнатото имущество да се получи от Застрахования, същото трябва да се прехвърли като собственост на Застрахователя.

8.7.4. В случай на индивидуални (единични) предмети свързани помежду си, евентуалните обезценки претърпени от незасегнатите предмети, които не са увредени от застрахователното събитие, няма да се обезщетяват.

Важи (валидно), ако е упоменато в полицата:

Еднородно множество от предмети

Ако все пак съществува еднородно множество от имущества (предмети), които са засегнати от застрахователно събитие, тогава не само действително увредените имущества, но и частите които не са годни за употреба от Застрахования ще се обезщетят до договорения лимит.

8.7.5. При незначителни промени на застрахованите имущества, които не променят тяхната стойност при употреба (функционалност) не се дължи застрахователно обезщетение.

9. Подзастраховане

Обезщетението съгласно т. 10 ще се намали пропорционално в случай на подзастраховане; това правило няма да се прилага, ако застрахователно покритие е договорено на база "първи риск".

Компенсация на застрахователната сума

Договаря се, че частта от застрахователната сума на имущество, която надхвърля съответната му възстановителна стойност, ще бъде разпределена между имущества, за които съществува подзастраховане или застрахователната сума не е достатъчна поради извършени разходи за спасяване или намаляване на вредите.

Меродавно за разпределянето е съотношението на сумите, с които застрахователните стойности на отделните позиции надвишават застрахователните суми, и то без оглед на това, кои позиции са засегнати от застрахователното събитие.

В случай на позиции за които е договорена клауза за изравняване на стойностите, първоначалната сума плюс изравняването